

กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

๑. ความสำคัญในการทำหน้าที่นายทะเบียน
ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

๒. การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย
ว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางปกครอง

๓. สาระสำคัญกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

๔. การปฏิบัติหน้าที่อย่างไรเพื่อป้องกันการทุจริต
ทางทะเบียนและบัตร

๕. การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด

๑.ความสำคัญในการทำหน้าที่
นายทะเบียนตามกฎหมาย
ว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

สาระสำคัญของกฎหมาย

นายทะเบียน

สำนักทะเบียน

หน้าที่และอำนาจ

ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร

ทะเบียนบ้าน

ทะเบียนประวัติ

การแจ้งการเกิด

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคล

การแจ้งการตาย

การย้ายที่อยู่

การแก้ไขรายการทะเบียนราษฎร

ตรวจ คัดสำเนา

คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

๒.การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง

๑. การปฏิบัติราชการทางปกครองงานทะเบียน ที่ถูกต้อง
ช่วยอะไรได้บ้าง
๒. แนวทางการปฏิบัติราชการทางปกครองงานทะเบียน
ที่สำคัญ
๓. คำพิพากษา คำวินิจฉัย เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ
ทางปกครองงานทะเบียน
๔. การปฏิบัติราชการทางปกครอง กับการทุจริต
ทางทะเบียน

๑ . ก า ร ป ฏิ บั ติ ร าช ก า ร
ทางปกครองงานทะเบียน
ที่ถูกต้อง ช่วยอะไรได้บ้าง

๑.การร้องทุกข์ร้องเรียน

๒.การป้องกันการทุจริต

๓.การปฏิบัติราชการที่มีประสิทธิภาพ

การร้องทุกข์/ร้องเรียน
เกี่ยวกับงานทะเบียนและบัตร
ประจำตัวประชาชน
ที่พบบ่อย

๑.การประพฤติปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่

๒.การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

๒.๑ ไม่รับคำร้อง คิวเต็มเป็นปี ไม่มีคำอธิบาย

๒.๒ รับคำร้อง แล้วไม่มีการดำเนินการ

๒.๓ รับคำร้อง แล้วแต่ดำเนินการล่าช้า

๒.๔ การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบ

พ.ร.บ.มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

เหตุผลที่ต้องมีกฎหมาย โดยตามมาตรา ๗๖ วรรค ๓ ของ ร.ร.น.๑
บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ
ใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐใน
หน่วยงานนั้นๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำประมวลจริยธรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีมาตรฐานเดียวกัน สมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานทาง
จริยธรรม ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของ
หน่วยงานของรัฐ

เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมี
หลักเกณฑ์การจัดทำประมวลจริยธรรม กระบวนการรักษาจริยธรรมของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ
เพื่อเสริมสร้างให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

มาตรา ๕ มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

(๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

(๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

(๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ

(๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ

(๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อกำหนดจริยธรรมกรมการปกครอง

พ.ศ. ๒๕๖๕

**ประกาศ มท. เรื่อง จรรยาบรรณข้าราชการ
และผู้ปฏิบัติงานทะเบียน พ.ศ. 2545**

คุณธรรม จริยธรรมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานทะเลเบียน

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จรรยาบรรณข้าราชการและ
ผู้ปฏิบัติงานทะเลเบียน พ.ศ. ๒๕๔๕

กำหนดให้มีจรรยาบรรณข้าราชการและผู้ปฏิบัติงาน
ทะเลเบียนเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

จรรยาบรรณผู้ปฏิบัติงานทะเลเบียน

๑. พึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยละเว้นการ
ใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ พึงไม่แสวงหาประโยชน์อื่นใดจาก
ผู้มาขอรับบริการ พึงไม่ใช้ทรัพย์สินหรือข้อมูลข่าวสารของทาง
ราชการเพื่อหาและเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

คุณธรรม จริยธรรมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานทะเบียน (ต่อ)

๒. พึงปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ะมัดระวัง ละเอียดรอบคอบยึดระเบียบกฎหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงาน

๓. พึงมีความใส่ใจและรับผิดชอบ หมั่นตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงข้อมูลการทะเบียนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๔. พึงมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ผู้มาขอรับบริการด้วยความเต็มใจและอุทิศตน พึงหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจ การโต้แย้งแสดงความฉุนเฉียวกับประชาชน ที่ไม่รู้หรือเข้าใจผิดเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานในเรื่องที่มาติดต่อ

คุณธรรม จริยธรรมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานทะเบียน (ต่อ)

๕. **พึงมีทัศนคติที่ดี มีกิริยาวาจาสุภาพ** ให้บริการประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถให้สำเร็จ **เสียสละ เอื้อเฟื้อมีน้ำใจ** ยึดมั่นในหลักการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ประชาชน

๖. **พึงแจ้งเหตุขัดข้อง**เกี่ยวกับการให้บริการแก่ผู้มาขอรับบริหารทราบ และแจ้งให้ทราบล่วงหน้าว่าจะสามารถแก้ไขได้เวลาใด พึงแนะนำและชี้แจงให้ผู้มาขอรับบริการทราบ ถึงแหล่งข้อมูลอื่นที่สามารถให้บริการแก่ผู้มาขอรับบริการได้ ในกรณีหน่วยงานไม่มีข้อมูลตามต้องการ

คุณธรรม จริยธรรมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานทะเบียน (ต่อ)

๗. พึงใส่ใจศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ พึงละเว้นจากการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานทะเบียนที่ตนไม่รู้จริง หรือไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ อันอาจก่อให้เกิดปัญหา หรือความเสียหายแก่ราชการ หรือประชาชนได้ภายหลัง

๘. พึงใส่ใจและร่วมมือกันในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้งานทะเบียนมีความถูกต้อง โปร่งใสและเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยรวม

๙. พึงเชิดชูไว้ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน พึงสำนึกและรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพงานทะเบียน

นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน กรมการปกครอง

นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

กรมการปกครอง

"สิทธิมนุษยชน" (Human Rights) หมายความว่า สิทธิที่มีโดยธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางกาย จิตใจ เชื้อชาติ สัญชาติ ประเทศต้นกำเนิด เผ่าพันธุ์ ศาสนา เพศ ภาษา อายุ สติวิ การศึกษา สถานะทางสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม หรือเรื่องอื่นใดตามกฎหมายของแต่ละประเทศและตามสนธิสัญญาที่แต่ละประเทศมีพันธกรณีจะต้องปฏิบัติ รวมถึงสิทธิในการดำรงชีวิตและเสรีภาพการพ้นจากการเป็นทาสและการทรมาน การมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและรวมกลุ่มกัน สิทธิในการทำงานการศึกษา และอื่นๆ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิต่างๆ เหล่านี้โดยเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ

"บุคคลภายนอก" หมายถึง ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมถึงส่วนราชการ

ตัวอย่าง

วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๖

ปลัดสาว ทำหน้าที่นายทะเบียน... ออกมาชี้แจง

กรณีสาววัย ๒๗ กับแม่ ร้องไปขอเปลี่ยนชื่อ ปลัดฯ กลับ
เขียนมาว่า "ครึ่งต่อไปถ้าเปลี่ยนอีก ให้แนบ
ใบรับรองแพทย์ว่ามีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ เพราะ
เปลี่ยนชื่อบ่อย" ยืนยันทุกตั้งแต่ครั้งที่แล้วว่าชื่อที่พระตั้ง
ให้ไม่เหมาะสม คราวนี้มาเปลี่ยนกลับไปใช้ชื่อเดิม

จึงขอหมายเหตุไว้ ถ้ามาเปลี่ยนอีกคราวหน้าต้องมี
ใบรับรองแพทย์ ไม่ได้สื่อความหมายว่า "บ้า"

เจ้าหน้าที่อำเภอยอมรับผิดชอบ ขอโทษสาว
แจ้งตายพ่อ แต่ถูกหัวเราะใส่

"พำน้องแจ้งตายให้พ่อ ที่อำเภอ..... เจ้าหน้าที่คือ
ขำเก่งมาก ถามเกี่ยวกับคนตายก็ขำ อยากรู้ว่า การที่
พ่อเราตายมันเป็นเรื่องตลกสำหรับคุณ ทางอำเภอ
อบรมบุคลากรอย่างไร อยากรู้ถ้าตอนที่พ่อคุณเสียแล้ว
มีคนมาหัวเราะใส่ จะมีความรู้สึกอย่างไร ไม่เห็นใจก็
ควรรู้กาลเทศะนะค่ะ"

การคุ้มครอง

ข้อมูลส่วนบุคคล

ในหน้าที่นายทะเบียน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐

มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว
เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของ
บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้
ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัย
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่
จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

พระราชบัญญัติ

การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔

แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒ ผู้มีส่วนได้เสียจะขอตรวจ หรือคัดสำเนา
รายการ หรือให้นายทะเบียนคัดและรับรองซึ่งสำเนา
ทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด หรือทะเบียนคนตาย ได้ที่
สำนักทะเบียนในวันเวลาราชการ

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับการขอคัดสำเนา หรือ
คัดและรับรองสำเนา รายการเกี่ยวกับบัตรประจำตัวหรือ
รายการทะเบียนราษฎรอื่นที่จัดทำตามพระราชบัญญัตินี้
สำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยด้วยโดยอนุโลม

ระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ

พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึง

(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑๒๔ ผู้มีส่วนได้เสีย จะขอให้นายทะเบียนตรวจ
คัด หรือคัดและรับรองสำเนารายการ เอกสารทะเบียน
ราษฎร ได้ที่สำนักทะเบียนที่เก็บรักษาเอกสารทะเบียน
ราษฎรซึ่งเป็นต้นฉบับสำนักทะเบียนกลาง สำนักทะเบียน
จังหวัด สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร หรือสำนักทะเบียน
ที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แห่งใดแห่ง
หนึ่งก็ได้ในวันและเวลาราชการ

ข้อ ๑๒๕ ผู้มีส่วนได้เสียตามระเบียบนี้หมายถึง

(๑) เจ้าบ้าน

(๒) ผู้มีชื่อและรายการปรากฏในเอกสาร ที่จะขอตรวจ
หรือคัดและรับรองสำเนา

(๓) บุคคลหรือนิติบุคคลใด ที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับเอกสาร
ทะเบียนราษฎร ไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม

ข้อ ๑๒๖ บุคคลหรือนิติบุคคลตามข้อ ๑๒๕ (๓) ให้นาย
ทะเบียนเรียกตรวจสอบหลักฐาน จากผู้ร้องและพิจารณา
ความเป็นผู้มีส่วนได้เสีย แล้วจึงดำเนินการให้ต่อไป
หากผู้ร้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยทางอ้อม ให้สอบสวน
บันทึกปากคำเพื่อยืนยันความเป็นผู้มีส่วนได้เสียไว้เป็น
หลักฐานด้วย เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบทางอาญา ถ้าเป็นผู้
ไม่มีส่วนได้เสีย

การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

มาตรา ๑๒ กำหนดให้จัดเก็บตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
(กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร
พ.ศ. ๒๕๕๐)

ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับ ชื่อ ชื่อสกุล เพศ วันเดือนปีเกิดและตาย สัญชาติ
ศาสนา ภูมิลำเนา สถานะการสมรส ชื่อบิดามารดาหรือผู้รับบุตรบุญธรรม
ชื่อคู่สมรส และข้อมูลอื่นที่จำเป็น

มาตรา ๑๓ ข้อยกเว้นไม่จัดเก็บข้อมูล

- ๑) รายได้
- ๒) ประวัติอาชญากรรม
- ๓) การชำระหรือไม่ชำระภาษีอากร
- ๔) ข้อมูลที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือ
- ๕) ข้อมูลที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องแจ้ง

มาตรา ๑๔ บุคคลผู้มีหน้าที่แจ้งการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
เจ้าของประวัติซึ่งปรากฏในข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรตามมาตรา ๑๒ หรือผู้แทน
โดยชอบธรรมในกรณีเจ้าของประวัติเป็นผู้เยาว์ ผู้อนุบาลในกรณีเจ้าของประวัติเป็น
คนไร้ความสามารถ หรือทายาทเจ้าของประวัติ หรือผู้รับมอบอำนาจจากบุคคล
ดังกล่าวข้างต้น อาจขอให้นายทะเบียนดำเนินการได้ที่สำนักทะเบียนในวันเวลา
ราชการ ดังนี้

(๑) คัดและรับรองเอกสารข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ตามมาตรา ๑๒
และเสียค่าธรรมเนียมฯ

คำสั่งของนายทะเบียนที่ไม่รับ คำขอ... ให้คู่กรณียื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียน
จังหวัด นายทะเบียนกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการทะเบียนกลาง แล้วแต่กรณี
ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันรับทราบคำสั่งจากนายทะเบียน

มาตรา ๑๕ ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ อาจขอให้นายทะเบียนจัดส่งสำเนาเอกสารข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรได้ ทั้งนี้ เฉพาะเพื่อการอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ หรือ หน่วยงานของรัฐนั้น

หากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ มีความประสงค์จะเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจอนุญาตให้เชื่อมโยงได้ เฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ปรากฏภายในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย หรือทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเท่านั้น

ในกรณีจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินในเรื่อง
การให้บริการแก่ประชาชน หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือความ
มั่นคงในราชอาณาจักร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะอนุมัติให้
ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ เชื่อมโยงข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียน
อื่นนอกจากทะเบียนตามวรรคสอง เฉพาะข้อมูลที่จำเป็นแก่การปฏิบัติ
หน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ การพิจารณาอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

ห้ามมิให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือพนักงานสอบสวนที่ได้
ข้อมูลใดตามมาตรานี้ นำไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางธุรกิจ หรือในเรื่องอื่น
ที่ไม่เกี่ยวกับหน้าที่ของทางราชการหรือตามวัตถุประสงค์ที่ร้องขอ

มาตรา ๑๗ ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรต้องถือเป็นความลับ และให้นายทะเบียนเป็นผู้เก็บรักษาและใช้เพื่อการปฏิบัติตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใด ๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแก่สาธารณชน เว้นแต่ผู้มีส่วนได้เสียขอทราบเกี่ยวกับสถานภาพทางครอบครัวของผู้ที่ตนจะมีนิติสัมพันธ์ด้วย หรือเมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสถิติ หรือเพื่อประโยชน์แก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือการดำเนินคดี และการพิจารณาคดี หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และไม่ว่าในกรณีใดจะนำข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรไปใช้เป็นหลักฐานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลมิได้

มาตรา ๔๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ในกรณีที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐกระทำผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำผิดของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้นกระทำผิด หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคล นั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละ เว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๘๐ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่น เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเปิดเผย ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเปิดเผยตามหน้าที่

(๒) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดี

(๓) การเปิดเผยแก่หน่วยงานของรัฐในประเทศ หรือต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

(๔) การเปิดเผยที่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือเฉพาะครั้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(๕) การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีต่างๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

คำพิพากษาศาลปกครอง ๔๙๘/๒๕๕๖

การย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางโดยมิชอบ

- ย้ายชื่อเข้าทะเบียนบ้านกลาง ไม่เป็นไปตามรูปแบบขั้นตอน และวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ และไม่มีกฎหมายให้อำนาจ
- โดยไม่มีเจ้าบ้านลงชื่อในคำร้อง เป็นการกระทำละเมิด
- ให้กรมการปกครองชดใช้ค่าเสียหาย ให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๔-๖ คนละ ๖,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ภายใน ๖๐ วัน

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๗๑/๒๕๕๘

- เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา - ขอคัดสำเนาทะเบียน
ราษฎร ของบุคคลอื่นในบ้านลูกหนี้ โดยไม่ปรากฏชื่อ
ตามคำพิพากษาในฐานะลูกหนี้

- นายทะเบียนเห็นว่า - ไม่มีส่วนได้เสีย ตามระเบียบฯ

ข้อ ๑๒๕

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๗๑/๒๕๕๘ (ต่อ)

- คณะกรรมการวินิจฉัย - การจะขอคัดรายการ
ดังกล่าว ผู้อุทธรณ์ต้องปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังกล่าว
เพื่อแสดงส่วนได้เสีย และการคัดข้อมูลทะเบียนราษฎรใน
กรณีนี้ เป็นการรุกร้าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร คำสั่ง
ไม่อนุญาตให้คัดขอด้วยกฎหมายแล้ว

คำวินิจฉัย ที่ สค ๖๑/๒๕๕๓

- เจ้าหนี้ - ขอคัดสำเนาทะเบียนบ้านของภริยา และบุตร
ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

- นายทะเบียน - ไม่อนุญาต เพราะไม่มีส่วนได้เสีย
ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒๕

- คณะกรรมการวินิจฉัย เห็นว่า - คำสั่งไม่อนุญาตให้คัด
ขอไปด้วยกฎหมายแล้ว

(PDF)

หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑.ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓๓๕ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อมการปฏิบัติเกี่ยวกับการขอคัดสำเนา เอกสารทะเบียนประวัติราษฎร

๒.ที่ มท ๐๓๒๒/ว ๗ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๖ เรื่อง การขอคัดและรับรองสำเนารายการทะเบียนราษฎร ของทนายความ

การขอคัดสำเนารายการทะเบียนราษฎร ของคนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง

เพื่อการเข้าถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพ

(หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๑๔๐ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔)

พระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙

แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินงานทางปกครองในปัจจุบันยังไม่มีหลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่เหมาะสม จึงสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่าง ๆ สำหรับการดำเนินงานทางปกครองขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพในการใช้บังคับกฎหมายให้สามารถรักษาประโยชน์สาธารณะได้ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมาย
ต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่
ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็น
ธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ ไม่ต่ำกว่า
หลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและ
ระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการ ของเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใด ๆ ในทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

“การพิจารณาทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

- (๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล ในอันที่จะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ
- (๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

(คำพิพากษาศาลปกครอง 2566-646 ฟ้องให้ยกเลิก caution sign)

มาตรา ๒๗ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

เมื่อมีผู้ยื่นคำขอเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครอง ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอที่จะต้องดำเนินการ**ตรวจสอบความถูกต้องของคำขอ และความครบถ้วนของเอกสาร** บรรดาที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ หากคำขอไม่ถูกต้อง ให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าว**แนะนำให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมเสียให้ถูกต้อง** และหากมีเอกสารใดไม่ครบถ้วน ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที หรือภายใน**ไม่เกิน ๗ วัน** นับแต่วันที่ได้รับคำขอ ในการแจ้งดังกล่าวให้ **เจ้าหน้าที่ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้รับคำขอ และระบุนายการเอกสารที่ไม่ถูกต้องหรือยังไม่ครบถ้วนให้ผู้ยื่นคำขอทราบ** พร้อมทั้งบันทึกการแจ้งดังกล่าวไว้ ในกระบวนการพิจารณาจัดทำคำสั่งทางปกครองนั้นด้วย

เมื่อผู้ยื่นคำขอได้แก้ไขคำขอ หรือจัดส่งเอกสาร

ตามที่ระบุในการแจ้งตามวรรคสองครบถ้วนแล้ว เจ้าหน้าที่
จะปฏิเสธไม่ดำเนินการตามคำขอ เพราะเหตุยังขาด
เอกสารอีกมิได้ เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้อง
ตามกฎหมายหรือกฎ และได้รับความเห็นชอบจาก
ผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปชั้นหนึ่ง ตามมาตรา ๒๐
ในกรณีเช่นนั้นให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวดำเนินการ
ตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยพลัน หากเห็นว่าเป็นความ
บกพร่องของเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป

ผู้ยื่นคำขอต้องดำเนินการ แก๊วหรือส่งเอกสาร
เพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ ภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนดหรือ
ภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่อนุญาตให้ขยายออกไป เมื่อพ้น
กำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากผู้ยื่นคำขอไม่แก๊ว หรือส่ง
เอกสารเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์
ที่จะให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำขอต่อไป ในกรณี
เช่นนั้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเอกสารคืนให้ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้ง
แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และบันทึกการ
ดำเนินการดังกล่าวไว้

พระราชบัญญัติ

การอำนวยความสะดวกในการพิจารณา

อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๘ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอ จะต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสาร หรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้อง หรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน

ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้น ให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่จะต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไข หรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วย และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้น

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มอบสำเนาบันทึกตามวรรคหนึ่งให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอได้จัดทำคำขอถูกต้องและแนบเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วน ตามที่ระบุในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แล้ว หรือได้แก้ไขหรือยื่นเอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมครบถ้วนตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำ หรือตามที่ปรากฏในบันทึกตามวรรคหนึ่งแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอื่นใดอีกไม่ได้ และจะปฏิเสธการพิจารณาคำขอนั้นโดยอาศัยเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์ของคำขอหรือความไม่ครบถ้วนของเอกสารหรือหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือทุจริตของพนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นผลให้ไม่อาจอนุญาตได้ ในกรณีนี้ให้ผู้อนุญาตสั่งการตามที่เหมาะสม และให้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติม ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบ หรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอ พร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบด้วย

ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอตามวรรคหนึ่ง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอใดภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นคำขอนั้นใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว

ที่ มท ๐๓๐๙.๑๐/ว ๙๖๕๒

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนสำลูกกา ปท. ๑๒๑๕๐

๕ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง การพิจารณาประเด็นปัญหากรณีเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์จากประชาชนด้านงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑๐/ว ๓๘๕ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๕.๓/ว ๔๑๙๐ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตัวอย่างผู้มาติดต่อ/ผู้ยื่นคำขอ

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่สำนักทะเบียนกลาง ได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจติดตามเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ของประชาชนด้านงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน รวมทั้งการดำเนินการในด้านต่างๆ ณ สำนักทะเบียนจังหวัด สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น จากการลงพื้นที่ดังกล่าวแล้วพบปัญหาอุปสรรค กรณีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้ขอรับบริการทราบถึงขั้นตอน ระยะเวลาการดำเนินการในการให้บริการนั้นๆ ซึ่งประชาชนสามารถติดต่อขอรับบริการได้ด้วยตัวเอง ไม่ต้องติดต่อผ่านนายความ/กลุ่มบุคคล และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างนายความ/กลุ่มบุคคล โดยในกระบวนการงานการให้บริการงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชนต่างๆ ได้มีคู่มือบริการประชาชน ซึ่งได้แจ้งถึงขั้นตอน เอกสารหลักฐานที่ต้องใช้ และระยะเวลาในการดำเนินการจนเสร็จ

(ตัวอย่าง)
แบบผู้มาติดต่อ/ผู้ยื่นคำขอ

ลำดับที่.....(ถ้ามี)
เขียนที่
ลงวันที่.....

ชื่อ.....นามสกุล.....
ที่อยู่.....
เบอร์โทรศัพท์.....
มีความประสงค์ขอติดต่อดำเนินการเรื่อง.....

รายการตรวจสอบเอกสาร

- ☐ เช่น ใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร. ๑/๑), หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๒๐/๑) เป็นต้น
☐ เช่น แบบสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (แบบ ๘๙)
☐ พยานหลักฐานอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ผลการตรวจสารพันธุกรรม (DNA) เป็นต้น

รายการตรวจสอบพยานบุคคล (ถ้ามี)

- ☐ เช่น พยานผู้รู้เห็นการเกิด

ตรวจสอบเอกสาร/พยานแล้ว (สำหรับเจ้าหน้าที่)

☐ ครบถ้วน ☐ ไม่ครบถ้วน

บันทึกเหตุบกพร่อง

แจ้งกำหนดระยะเวลานัดหมายให้มาดำเนินการเพิ่มเติม ภายในวันที่ นับจากวันที่ยื่นคำขอ

*หมายเหตุ กรณีที่กฎหมายกำหนดเป็นการเฉพาะให้ต้องยื่นคำขอใด ภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นคำขอภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

แจ้งลำดับการนัดหมาย..... เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ (สำนักทะเบียน)

การตรวจสอบข้อเท็จจริง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียน

มาตรา ๒๘ ในการพิจารณาทางปกครอง เจ้าหน้าที่
อาจตรวจสอบข้อเท็จจริง ได้ตามความเหมาะสม ในเรื่อง
นั้นๆ โดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของ
คู่กรณี

มาตรา ๒๙ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐาน
ที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในการนี้
ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง

(๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณี หรือของพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็นฟุ่มเฟือยหรือ เพื่อประวิงเวลา

(๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือ พยานผู้เชี่ยวชาญ

(๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๕) ออกไปตรวจสอบสถานที่

คู่กรณีต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และมีหน้าที่แจ้งพยานหลักฐานที่ตนทราบแก่เจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครอง อาจกระทบถึงสิทธิ
ของกลุ่ม เจ้าหน้าที่ที่ต้องให้กลุ่มมีโอกาสที่จะได้ทราบ
ข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดง
พยานหลักฐานของตน

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้
เว้นแต่ เจ้าหน้าที่ที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

(๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้เนิ่นช้าไป
จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบ
ต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมาย หรือกฎกำหนดไว้
ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป

(๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การ
หรือคำแถลง

(๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าว
ไม่อาจกระทำได้

(๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง

(๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผล
เสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

การปฏิบัติราชการทางปกครอง กับงานทะเบียน

(การจำหน่าย เพิกถอน)

มาตรา ๑๐ วรรค ๓ ในกรณีปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่า การดำเนินการแจ้ง การรับแจ้ง การบันทึก หรือการลงรายการ เพื่อดำเนินการจัดทำหลักฐานทะเบียนต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หรือโดยอำนาจ หรือโดยมีรายการข้อความผิดจากความเป็นจริง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งไม่รับแจ้ง จำหน่ายรายการทะเบียน เพิกถอนหลักฐานทะเบียน และดำเนินการแก้ไขข้อความรายการทะเบียนให้ถูกต้อง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๐ วรรค ๔ การดำเนินการ ตามวรรค
สาม รวมตลอดทั้ง วิธีการโต้แย้งหรือชี้แจง
ข้อเท็จจริงและการอุทธรณ์ของผู้ซึ่งอาจได้รับ
ผลกระทบจากการดำเนินการของนายทะเบียน
รวมถึงการพิจารณาคำอุทธรณ์ ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้
ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งระงับการเคลื่อนไหวทาง
ทะเบียนไว้ก่อนที่จะรับฟังคำชี้แจงหรือการโต้แย้งได้

ป.ค.๑๔

การสอบสวนกรณีต่างๆ

การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ
- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง
ต่อไปได้ให้ระบุกรณีที่อาจอุทธรณ์หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์
หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้ง
ดังกล่าวไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ระยะเวลา
สำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้ง เริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ได้รับ
แจ้งหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีการแจ้งใหม่และ
ระยะเวลาดังกล่าวมีระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี ให้ขยายเป็นหนึ่งปี
นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่กำลังทาง
ปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนด
ขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณี
อุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้น โดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทาง
ปกครองภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือ โดยระบุข้อโต้แย้งและ
ข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมาย ที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทาง
ปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๖๓/๒
วรรคหนึ่ง (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๑/๒๕๖๔)

มาตรา ๔๙ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของ
เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตาม
หลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา
๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์
หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น
มาแล้วหรือไม่

(เป็นอำนาจทั่วไป ในการตรวจสอบควบคุมภายใน
ฝ่ายปกครอง)

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
เกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์
และการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งของนายทะเบียน
พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๑ ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการแจ้ง
การรับแจ้ง การบันทึก หรือการลงรายการเพื่อจัดทำหลักฐาน
ทะเบียนราษฎรใดดำเนินการไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ
หรือโดยอำนาจข้อเท็จจริง หรือมีรายการข้อความผิดจากความ
เป็นจริง เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น
ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏหลักฐานเชื่อได้ว่า มีการ
ดำเนินการเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรในลักษณะดังกล่าวจริง
ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ส่งระงับการ
เคลื่อนไหวยุติการทะเบียนราษฎรกรณีนั้นไว้ก่อน

ข้อ ๒ ในกรณีที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมีคำสั่งตามข้อ ๑ แล้ว ให้แจ้งคำสั่งให้คู่กรณีทราบ ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริงของตน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

การแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

ข้อ ๕ ในกรณีที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น
ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๑ แล้ว **ปรากฏพยานหลักฐานชัด**
ว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมาย หรือปรากฏหลักฐานทาง
ทะเบียน ซึ่งเชื่อได้ว่าการมีชื่อและรายการในเอกสารการทะเบียน
ราษฎรของผู้ใด **เป็นการแอบอ้างใช้ชื่อหรือรายการบุคคลของผู้อื่น**
ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น **สั่งไม่รับแจ้ง**
จำหน่ายรายการทะเบียน หรือเพิกถอนหลักฐานทะเบียนดังกล่าว
โดยเร็ว และดำเนินการแก้ไขข้อความหรือปรับปรุง รายการ
ทะเบียนให้ถูกต้อง

ข้อ ๕ วรรคสอง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น
แจ้งคำสั่งตามวรรค ๑ หรือคำสั่งตามข้อ ๔ ให้คู่กรณีทราบเป็น
หนังสือภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่มีคำสั่งโดยให้ระบุเหตุผล
ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ
ข้อกฎหมายที่อ้างอิง และข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้
ดุลพินิจ สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาการ
อุทธรณ์ไว้ด้วย

วรรคสาม การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นต้อง**ทำเป็นหนังสือ** โดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการอุทธรณ์ ในส่วนที่ไม่ได้
กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธี
ปฏิบัติราชการทางปกครอง

คำพิพากษา คำวินิจฉัยฯ เกี่ยวกับ
การปฏิบัติราชการทางปกครอง
งานทะเบียน

คำพิพากษาศาลปกครอง อ.๑๑๕๒/๒๕๕๙

ผู้ฟ้องคดี
ที่ ๑ - ๔

97/67

สำนักงาน
บังคับคดี

ผู้ถูกฟ้องคดี
ที่ ๑ - ๓

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘
(รายงานปิดประกาศยึดทรัพย์)
- สภาพทิ้งร้าง ไร้กุญแจ ไม่มีใคร
ทราบว่ายู่หรือไม่

๕ ตุลาคม ๒๕๕๐
(รายงานข้อเท็จจริงการบังคับคดีต่อผู้
พิพากษา - คำสั่งประกาศขายใช้วิธี
ปิดประกาศ - ผู้ฟ้องคดีมิได้อาศัยอยู่
ในบ้าน)

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ (ซื้อ)

๑ มิถุนายน ๒๕๕๐
(จดทะเบียนโอน)

๒ มิถุนายน ๒๕๕๐
(แจ้งย้ายเข้า ๙๗/๖๗ เป็นเจ้าบ้าน)

๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑
(ยื่นคำร้องขอย้ายผู้ฟ้องคดี ไปไว้ในทะเบียนบ้านกลาง)

ประเด็นที่ ๑

๑.ผู้ถูกฟ้อง ย้ายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้ง ๔ ออกจากบ้านเลขที่ ๙๗/๖๗ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ (ประเด็นต้องวินิจฉัย ตามคำอุทธรณ์ รวม ๓ ประเด็น)

๑.๑ ผู้ถูกฟ้อง ยังไม่มีฐานะเป็นเจ้าบ้าน ตามมาตรา ๔ เพราะได้กรรมสิทธิในบ้านและที่ดิน ยังไม่บริบูรณ์

๑.๒ ผู้ฟ้องคดี เป็นคู่กรณี ตามมาตรา ๕ ประกอบมาตรา ๓๐ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ – การย้ายชื่อไปไว้ทะเบียนบ้านกลาง ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา ๓๐

๑.๓ ผู้ถูกฟ้อง – ดำเนินการแจ้งย้ายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ ออกจากบ้านเลขที่ ๙๗/๖๗ และย้ายชื่อไปไว้ในทะเบียนบ้านกลาง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่ ๒

๑.การที่ผู้ถูกฟ้อง ย้ายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้ง ๔ ไปอยู่ในทะเบียนบ้านกลาง เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่

คำพิพากษาศาลปกครอง อ.๑๑๕๒/๒๕๕๙

ผู้ฟ้องคดี
ที่ ๑ - ๔

ผู้ถูกฟ้องคดี
ที่ ๑ - ๓

๑.๒ เป็นคู่กรณี
หรือไม่

มีสิทธิทราบ
ข้อเท็จจริง และ
สิทธิโต้แย้ง

คำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีเข้าทะเบียนบ้านกลาง - เป็นคำสั่ง
ทางปกครอง หรือไม่

ผู้ฟ้องคดี ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครอง
หรือไม่

ผู้ถูกฟ้อง ต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง
หรือไม่

๓.สาระสำคัญกฎหมาย
ว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร
และกฎหมายลำดับรองที่สำคัญ

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

(พ.ศ.๒๕๓๔)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันสมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร เพื่อให้นายทะเบียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อำนวยความเป็นธรรมและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนยิ่งขึ้น และกำหนดวิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำเนินการในการแจ้งการเกิด การออกสูติบัตร การออกหนังสือรับรองการเกิด และการจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว รวมทั้งสมควรปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดย
ที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรในเรื่อง
ต่าง ๆ เพื่อให้นายทะเบียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
สามารถอำนวยความสะดวกและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน
ยิ่งขึ้น และเพื่อรองรับการจัดการประชากรของประเทศไทย ซึ่งเป็น
สมาชิกในประชาคมอาเซียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และ
กำหนดสิทธิในการยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยของเด็กและบุคคลตาม
มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙/๑ มาตรา ๑๙/๓ และมาตรา ๓๗ ซึ่งจะเป็น
มาตรการในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับเด็กที่ไร้รากเหง้าที่ไร้รัฐและไร้
สัญชาติในประเทศไทย ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและหลักสิทธิ
มนุษยชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียน
ราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขถึง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์
สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กซึ่งถูกทอดทิ้งเด็กเร่ร่อน
หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเกิด
หรือการตาย ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. กฎกระทรวงการจดทะเบียนคนเกิดและคนตายที่มีขึ้นนอก
ราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติ
เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

๖. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข
และวิธีการ ในการขอหนังสือรับรองการเกิด ตามมาตรา
๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม
๒๕๑๘)

๗. กฎกระทรวงกำหนดวิธีการและค่าธรรมเนียมคำขอพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทย เพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด พ.ศ. ๒๕๕๓

๘. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่แบบคำขอ แบบหนังสือรับรองและวิธีการสอบสวนเพื่อพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทยของผู้เกิดเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด (ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๔)

๙. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริงการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

๑๐. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการคุ้มครองและจัดการข้อมูล
ทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๑. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง คุณสมบัติอื่นของผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง
ขอมีสัญชาติไทย ตามมาตรา ๑๙/๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการ
ทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
(ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

๑๒. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอมี
สัญชาติไทย และการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทย ตามมาตรา
๑๙/๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒)

๑๓. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดตั้ง
ยุบ หรือควบรวมสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียน
ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๔. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้น
ค่าธรรมเนียม การแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา พ.ศ.
๒๕๖๒

๑๕. ระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการปรับเป็นพินัยของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดกรมการปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๖

สาระสำคัญของกฎหมาย

นายทะเบียน

สำนักทะเบียน

หน้าที่และอำนาจ

ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร

การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร

ทะเบียนบ้าน

ทะเบียนประวัติ

การแจ้งการเกิด

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคล

การแจ้งการตาย

การย้ายที่อยู่

การแก้ไขรายการทะเบียนราษฎร

ตรวจ คัดสำเนา

คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

ประเภทสำนักทะเบียน

๑. สำนักทะเบียนกลาง
๒. สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร
๓. สำนักทะเบียนจังหวัด
๔. สำนักทะเบียนอำเภอ
๕. สำนักทะเบียนท้องถิ่น

สำนักทะเบียน/นายทะเบียน

มาตรา ๘ รูปแบบสำนักทะเบียน/อำนาจหน้าที่

มาตรา ๘/๑ หลักเกณฑ์การจัดตั้ง/ยุบ/ควบรวมสำนักทะเบียน

มาตรา ๘/๒ นายทะเบียน อำนาจหน้าที่ และการมอบอำนาจ
ให้ปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียน

มาตรา ๙ สำนักทะเบียนสาขา และสำนักทะเบียนเฉพาะกิจ

สำนักทะเบียนกลาง

มีผู้อำนวยการทะเบียนกลาง (อธิบดีกรมการปกครอง)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนกลาง

มีหน้าที่

รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานทะเบียน

ราษฎร

ทั่วราชอาณาจักร

สำนักทะเบียนจังหวัด

มีนายทะเบียนจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด)

ผู้ช่วยนายทะเบียนจังหวัด

เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน

มีหน้าที่

รับผิดชอบและควบคุมการปฏิบัติงานทะเบียน

ราษฎร

ในเขตจังหวัด

สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร

นายทะเบียนกรุงเทพมหานคร (ปลัดกรุงเทพมหานคร)

ผู้ช่วยนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน

มีหน้าที่

รับผิดชอบควบคุมการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร
ในเขตกรุงเทพมหานคร

สำนักทะเบียนอำเภอ

นายทะเบียนอำเภอ = นายอำเภอ

ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ

เป็น นายทะเบียน ประจำสำนักทะเบียน

มีหน้าที่

รับผิดชอบควบคุมการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร
ในเขตอำเภอ

สำนักทะเบียนท้องถิ่น

นายทะเบียนท้องถิ่น = ปลัดเทศบาล

ผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น

เป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน

มีหน้าที่

รับผิดชอบควบคุมการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร
ในเขตท้องถิ่นนั้นๆ

นายทะเบียน

นายทะเบียน..(จังหวัด,กรุงเทพฯ,อำเภอ,ท้องถิ่น)..

ผู้ช่วยนายทะเบียน (นายทะเบียนแต่งตั้ง)

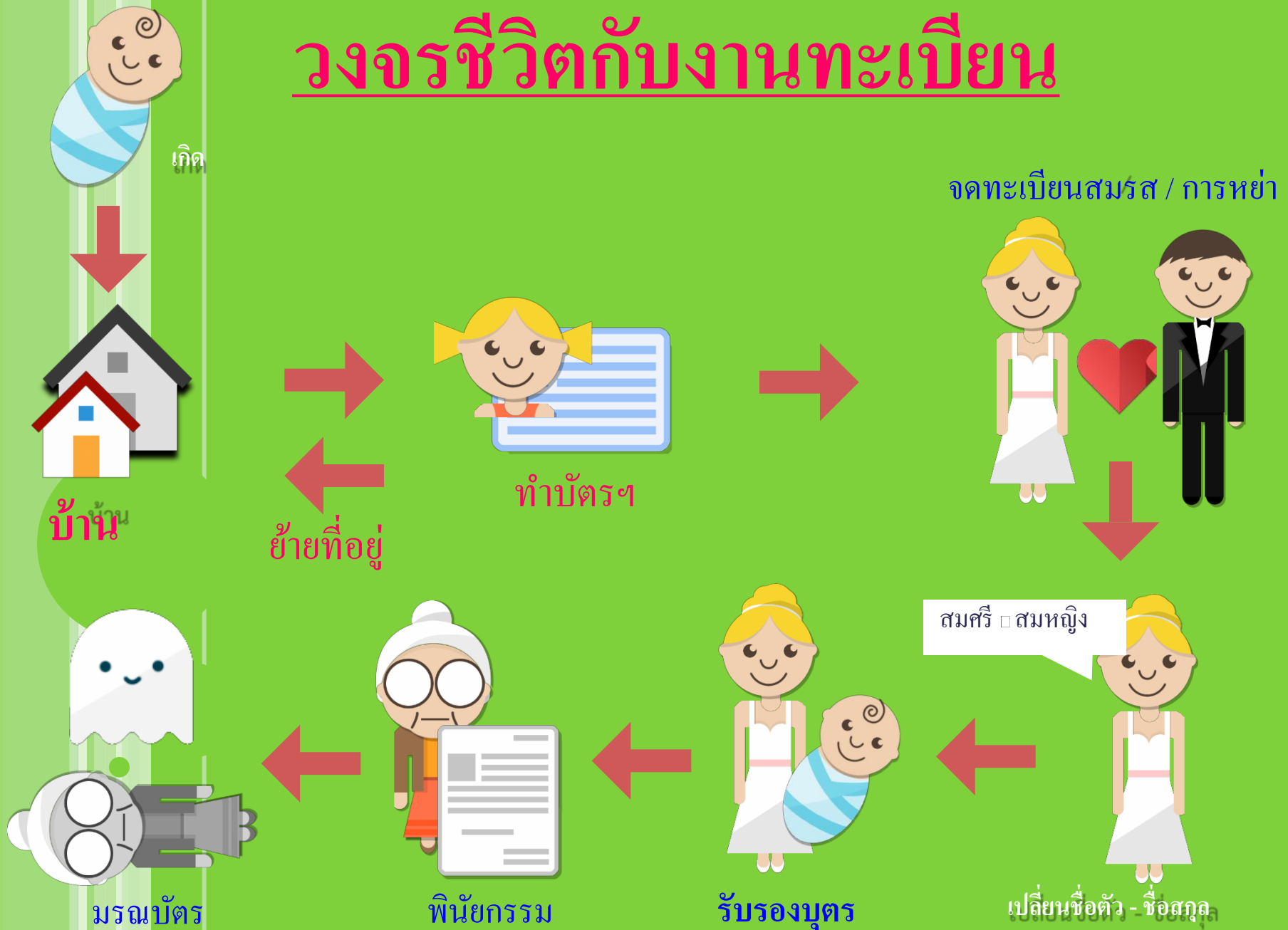
นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน (นทบ. + ผช.นทบ.)

นายทะเบียนผู้รับแจ้ง

นายทะเบียน

วงจรชีวิตกับงานทะเบียน

นายทะเบียนผู้รับแจ้ง หมายความว่า
นายทะเบียนอำเภอ นายทะเบียนท้องถิ่น
และผู้ซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางได้
กำหนดให้มีหน้าที่ เกี่ยวกับการแจ้ง
การเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ การสร้าง
บ้านใหม่ การรื้อบ้าน และการกำหนดเลข
ประจำบ้าน

นายทะเบียนผู้รับแจ้ง

โดยตำแหน่ง + แต่งตั้ง

นายทะเบียน
อำเภอ/ท้องถิ่น

ผู้ช่วยนายทะเบียน และ
ข้าราชการระดับปฏิบัติงาน

อำนาจหน้าที่

รับแจ้ง (เกิด ตาย ย้าย บ้าน)

คัดและรับรองสำเนา (ตามประกาศ)

ทะเบียนราษฎร

การแจ้งการเกิด

การแจ้งการตาย

การแจ้งการย้ายที่อยู่

การแจ้งเกี่ยวกับบ้าน

การขอเพิ่มชื่อ

นิยามศัพท์สำคัญๆ

“ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร”

“บ้าน”

“เจ้าบ้าน”

“นายทะเบียน”

“นายทะเบียนผู้รับแจ้ง”

“**ท้องถิ่น**” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เทศบาล
เมืองพัทยา และหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่น ที่ผู้อำนวยการ
ทะเบียนกลาง โดยอนุมัติรัฐมนตรี กำหนดให้เป็นท้องถิ่นตาม
พระราชบัญญัตินี้

นายทะเบียน หมายความว่า นายทะเบียนประจำสำนัก
ทะเบียน**กลาง** นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน**กรุงเทพมหานคร**
นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน**จังหวัด** นายทะเบียนประจำสำนัก
ทะเบียน**อำเภอ** นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน**ท้องถิ่น** นายทะเบียน
ประจำสำนักทะเบียน**สาขา** นายทะเบียนประจำสำนักทะเบียน**เฉพาะกิจ**
และ**นายทะเบียนผู้รับแจ้ง** และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจ
จากนายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียน

มาตรา ๙ ในกรณีจำเป็นต้องมีสำนักทะเบียนสาขา หรือ
สำนักทะเบียนเฉพาะกิจ ในเขตท้องที่สำนักทะเบียนอำเภอ หรือ
สำนักทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง
จัดตั้งและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบการปฏิบัติงานการ
ทะเบียนราษฎร สำหรับสำนักทะเบียนสาขาหรือสำนักทะเบียน
เฉพาะกิจในเขตท้องที่ของสำนักทะเบียนดังกล่าว และให้
นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการเขต ปลัดเมืองพัทยา หรือหัวหน้า
ผู้บริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น แล้วแต่กรณี แต่งตั้ง
นายทะเบียนและผู้ช่วยนายทะเบียน ประจำสำนักทะเบียน
ดังกล่าวในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ

ประเภทของทะเบียนบ้าน และทะเบียนประวัติ

ท.ร.14

ท.ร.13

ท.ร.38/1

สํานักทะเบียนบ้าน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เลขที่ทะเบียนบ้าน: ...

ชื่อ: ...

นามสกุล: ...

วันเกิด: ...

สถานที่เกิด: ...

อาชีพ: ...

การศึกษา: ...

สถานะ: ...

หมายเหตุ: ...

สํานักทะเบียนบ้าน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เลขที่ทะเบียนบ้าน: ...

ชื่อ: ...

นามสกุล: ...

วันเกิด: ...

สถานที่เกิด: ...

อาชีพ: ...

การศึกษา: ...

สถานะ: ...

หมายเหตุ: ...

สํานักทะเบียนบ้าน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เลขที่ทะเบียนบ้าน: ...

ชื่อ: ...

นามสกุล: ...

วันเกิด: ...

สถานที่เกิด: ...

อาชีพ: ...

การศึกษา: ...

สถานะ: ...

หมายเหตุ: ...

ประเภทของทะเบียนบ้าน และทะเบียนประวัติ

ท.ร.38 ก

ท.ร. ๓๘ ก
หน้า ๑

ทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ประจําคุณสม... หมู่ที่... ตำบล/แขวง... อำเภอ/เขต...
 สํานักทะเบียน... จังหวัด... รหัสสํานักทะเบียน...

[illegible]

ท.ร.38 ข

၅၁.၅. ခုနစ် ဖု

แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

เลขประจำตัว

[illegible]

วัน เดือน ปีเกิด อายุ ปี
 มารดาชื่อ เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ ปกาศชื่อ

เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ

ออกให้ไว้ ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

लग्गो

(.....)

นายทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น.....

ภาพผู้ได้รับการจัดทำ
ทะเบียนประวัติ

ภาพถ่ายผู้ได้รับการ
จัดทำทะเบียนประวัติ

תוצאות

เมื่อบุคคลอายุครบ ๕ ปี ให้ไปยื่นทำขอมีบัตรภายใน ๖๐ วัน หากเกินระยะเวลาที่กำหนดจะต้องเสียค่าธรรมเนียม

ท.ร. 14

สำหรับลงรายการบุคคล

สัญชาติไทย และคนต่างด้าว
ที่มีสิทธิอาศัย ถาวร ในไทย

(การรับรองกรรมสิทธิ์ในบ้าน)

ท.ร. 13

สำหรับลงรายการคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ได้แก่

1. ผู้ที่สละสัญชาติไทย ถูกถอนสัญชาติไทย หรือเสียสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและยังไม่ได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
2. เข้าเมืองถูกต้อง และได้รับอนุญาตให้อยู่ชั่วคราว (ได้รับอนุญาตให้อยู่ติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า ๖ เดือน มาเยือนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้อยู่)
3. ผ่อนผันเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะรายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ทะเลเปลี่ยนบ้านกลาง

ข้อ ๔๖ ทะเบียนบ้านกลาง ไม่ใช่ทะเบียนบ้าน แต่เป็น
ทะเบียนที่ใช้สำหรับลงรายการบุคคล ที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียน
บ้าน และบุคคลที่อยู่ระหว่างการติดตามตัวตามหมายจับของ
ศาล

ข้อ ๔๘ ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลที่มีรายการอยู่ในทะเบียน
บ้านกลาง อาจยื่นคำร้อง ขอให้นายทะเบียนคัด หรือคัดและ
รับรองสำเนารายการตามทะเบียนบ้านกลาง เพื่อนำไปใช้เป็น
หลักฐานอ้างอิงรายการบุคคลได้ แต่ไม่สามารถใช้ยืนยันรายการ
ที่อยู่และสถานะของบุคคลนั้นได้

ทะเบียนบ้าน

คนไร้บ้าน

หรือคนเร่ร่อน

ที่เป็นคนไทย

- แก้ไขปัญหาคนไร้บ้าน หรือคนเร่ร่อนที่เป็น
คนไทย (มีปัญหาสถานะทางทะเบียน) ประกอบด้วย

๑.คนไทย ที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎร

๒.คนไทย ที่มีชื่อในทะเบียนบ้านกลาง

๓.คนไทย ที่ถูกจำหน่ายรายการ

(ประสบปัญหาที่อยู่อาศัย ไม่มีบ้านพักเป็นหลัก
แหล่ง – อยู่ตามที่สาธารณะ – เพื่อให้สามารถ
ถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน – ให้เข้าถึงสิทธิได้)

- ใช้ที่อยู่ - ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง
- เลขประจำบ้าน - ๑๓๐/(รหัสสำนักทะเบียน)
- เจ้าบ้าน - ผู้อำนวยการศูนย์ฯ
- การย้ายเข้า - พิจารณาคุณสมบัติ โดยผู้อำนวยการศูนย์ฯ
(ตามประกาศกรมพัฒนาสังคมฯ)
 - ศูนย์ฯ แจ้งนายทะเบียนฯ ให้ย้ายที่อยู่
(ตามแนวทางที่ สนท.กลาง กำหนด)

ทุกคนที่เกิดในไทย
แจ้งการเกิด และได้รับสูติบัตร

เกิดต่างประเทศ
แจ้งการเกิดในไทยไม่ได้

การแจ้งการเกิด

มาตรา ๑๘ กำหนดเรื่องการแจ้งการเกิดดังนี้

- ๑) แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
- ๒) ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิด บิดา มารดา และเจ้าบ้าน (กรณีเกิดในบ้าน)
- ๓) แจ้งการเกิดภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเกิด
(เกิดนอกบ้าน กรณีมีเหตุจำเป็นแจ้งภายใน ๓๐ วัน)

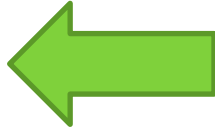
วรรคสาม การแจ้งการเกิดต้องที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเกิดหรือการตาย

ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ (๒๓ ส.ค.๕๑)

เพิ่มท้องที่ที่บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย
มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

การแจ้งการเกิด

*บิดา / มารดา

ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิด

เจ้าบ้าน / บิดา / มารดา

30 วัน

15 วัน

นายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ท.ร.1/1

ท.ร.1 ตอนหน้า

นายทะเบียน

สูติบัตร

โรงพยาบาล/สถานีนามัย

หนังสือรับรองการเกิด

(ท.ร.1/1)

2

กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน

ใบรับแจ้งการเกิด

(ท.ร.1 ตอนหน้า)

1

สำนักทะเบียน

สูติบัตร

กรณีเกิด
ในสถาน
พยาบาล

ท.ร.1

ท.ร.2

ท.ร.3

ท.ร.03

ท.ร.031

ท.ร.14

ท.ร.13

ท.ร.38

ท.ร.38ก

ผู้มีหน้าที่แจ้ง

กรณีเกิด นอกสถาน พยาบาล

2

กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน

ใบรับแจ้งการเกิด
(ท.ร.1 ตอนหน้า)

1

สำนักทะเบียน

สูติบัตร

ท.ร.1

ท.ร.2

ท.ร.3

ท.ร.03

ท.ร.031

ท.ร.14

ท.ร.13

ท.ร.38

ท.ร.38 ก

การแจ้งการเกิด (ต่อ)

มาตรา ๑๕ การแจ้งการเกิดของเด็กในสภาพแรกเกิด (ไม่เกิน ๒๘ วัน) หรือเด็กไร้เดียงสา (ไม่เกิน ๓ ปี) ที่ถูกทอดทิ้ง ดังนี้

- ๑) แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ตั้งของสถานสงเคราะห์
- ๒) ผู้มีหน้าที่แจ้งคือเจ้าหน้าที่ของ พม.

มาตรา ๑๕/๑ กรณีเด็กเร่ร่อนหรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง (ไม่เกิน ๑๘ ปี) (ซึ่งอยู่ในความดูแลของหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่จดทะเบียนตามกฎหมาย)

มาตรา ๑๕/๒ การพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็ก

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ (๒๓ ส.ค.๕๑)

การแจ้งเกิด

ต่อนายทะเบียนท้องถิ่น

เด็กเกิดโรงพยาบาลในกรุงเทพฯ ได้หนังสือรับรองการเกิด
(ท.ร.๑/๑) ยังไม่แจ้งเกิด แล้วต่อมากลับต่างจังหวัด มาขอแจ้งเกิด
ต่อนายทะเบียนในต่างจังหวัดที่พ่อแม่มีชื่ออยู่ (*แจ้งเกิดต่อนายทะเบียนแห่งท้องถิ่น)

๑. ต้องยังมีได้แจ้งการเกิด

๒. บิดา มารดา ผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย - จะแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียน
ผู้รับแจ้ง ณ สำนักทะเบียนฯ ที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองฯ - มีชื่ออยู่ใน
ทะเบียนบ้านก็ได้

๓. ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือรับรองการเกิด ที่ออกให้โดยสถานพยาบาลที่เกิด

(กรณีไม่มีหนังสือรับรองการเกิด - อาจใช้ผลการตรวจสอบพันธุกรรม โดยสถาบันที่น่าเชื่อถือ เป็นหลักฐาน
พิสูจน์ความเป็นบิดาหรือมารดาและบุตรแทนได้)

๔. พยานบุคคล ไม่น้อยกว่า ๒ คน - ยืนยันความเป็นบิดาหรือมารดาของคน
ดังกล่าวได้

แก้ไขเพิ่มเติม หลักเกณฑ์การพิสูจน์
สถานะการเกิดและสัญชาติ และกำหนดสิทธิใน
การยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย ตามมาตรา ๑๙
มาตรา ๑๙/๑ มาตรา ๑๙/๓ และมาตรา ๓๗
(มาตรา ๑๙/๒)

แก้ไขมาตรา ๑๙/๒ ใหม่ (มี ๕ ววรรค)

วรรค ๑ “มาตรา ๑๙/๒ เมื่อได้รับแจ้งการเกิดตามมาตรา ๑๙ หรือ มาตรา ๑๙/๑ แล้ว ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการพิสูจน์สถานะการเกิด และสัญชาติของเด็กตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้ว ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๐ ทั้งนี้ ให้ผู้พบเด็ก ผู้รับเด็กไว้และผู้แจ้งการเกิดให้ความร่วมมือกับนายทะเบียนผู้รับแจ้งในการดำเนินการพิสูจน์ ตามที่ นายทะเบียนผู้รับแจ้งร้องขอ ในกรณีที่~~ไม่อาจ~~พิสูจน์สถานะการเกิดและ สัญชาติได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือ นายทะเบียนท้องถิ่น จัดทำทะเบียนประวัติและออกเอกสารแสดงตน*ให้เด็ก ไว้เป็นหลักฐาน เว้นแต่ เด็กนั้นมีอายุครบ ๕ ปีแล้ว ให้นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น ออกบัตรประจำตัวให้แทน ตามระเบียบและภายใน ระยะเวลาที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

มาตรา ๑๙/๒ (วรรค ๒)

วรรค ๒ ผู้ซึ่งได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนตามวรรค ๑ ถ้ามีหลักฐานแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี และมีคุณสมบัติอื่นตามที่ รมว.มท. กำหนด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยได้ และเมื่อ รมว.มท. พิจารณาเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องมีสถานะถูกต้องตามเงื่อนไขและมีคุณสมบัติครบถ้วนดังกล่าว ให้ รมว.มท. ประกาศให้ผู้นั้นมีสัญชาติไทย ทั้งนี้ ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง และให้ถือว่าผู้นั้นมีสัญชาติไทยตั้งแต่วันที่ รัฐมนตรีมีประกาศ

มาตรา ๑๙/๒ (วรรค ๓, ๔)

วรรค ๓, ๔ ระยะเวลา ๑๐ ปี ตามวรรค ๒ ให้นับแต่วันที่
จัดทำทะเบียนประวัติหรือออกเอกสารแสดงตน เว้นแต่จะมีหลักฐาน
อันชัดแจ้งแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรมาก่อนหน้านั้น ตาม
ระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ก็ให้นับแต่วันที่อาศัย
อยู่ในราชอาณาจักรตามที่ปรากฏจากหลักฐาน

ผู้ซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรค ๒ ถ้าภายหลังปรากฏ
หลักฐานว่ามีกรณีไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขหรือขาดคุณสมบัติ
ให้ รมว.มท. ประกาศเพิกถอนการให้สัญชาตินั้นโดยพลัน

มาตรา ๑๙/๒ (วรรค ๕)

วรรค ๕ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับบุคคล
ที่เคยอยู่ในการอุปการะของหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงาน
เอกชนตามมาตรา ๑๙/๑ แต่หน่วยงานดังกล่าวได้อนุญาตให้
บุคคลอื่นรับไปอุปการะ และบุคคลที่มีได้แจ้งการเกิดตาม
มาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๑๙/๑ ซึ่งได้ยื่นคำร้องตามมาตรา
๑๙/๓ หรือขอเพิ่มชื่อตามมาตรา ๓๗ แต่ไม่อาจพิสูจน์
สถานะการเกิดและสัญชาติได้ด้วยโดยอนุโลม

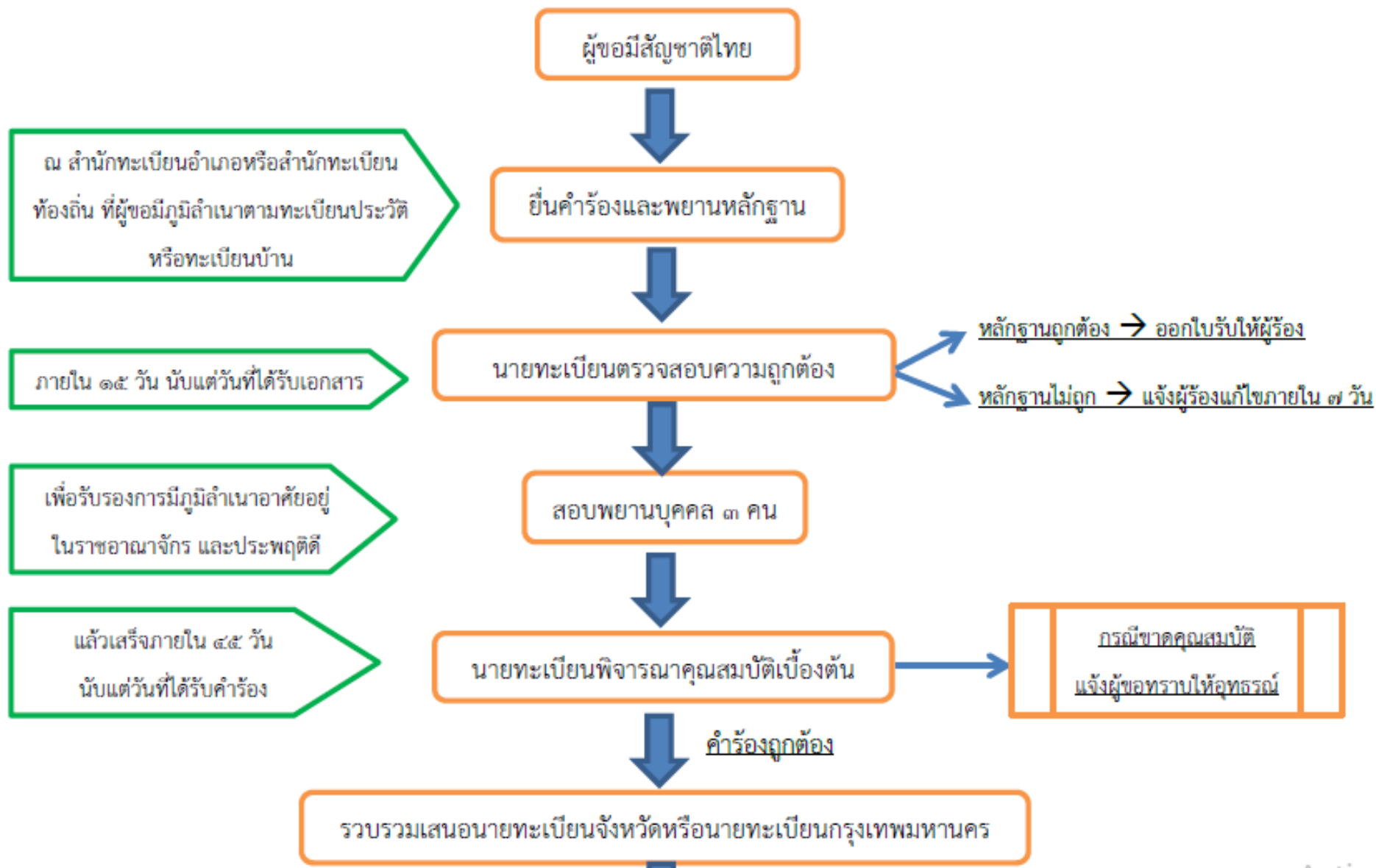
การได้สัญชาติไทยของคนไร้รากเหง้า

บิดามารดาทอดทิ้ง เร่ร่อน ไม่ปรากฏบุพการี
ไม่สามารถติดตามหาบุพการีหรือญาติ
(มีหนังสือรับรองความเป็นคนไร้รากเหง้า)

ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิด
(ไม่ทราบที่เกิดและไม่ทราบสัญชาติ)

อยู่ในราชอาณาจักรไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี

ขั้นตอนการขอสัญชาติไทย

ขั้นตอนการขอสัญชาติไทย (ต่อ)

ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

ส่งเรื่องให้กรมการปกครอง

อธิบดีกรมการปกครองตรวจกลั่นกรองคุณสมบัติ

คำร้องถูกต้อง

กรณีขาดคุณสมบัติ
ส่งคืนสำนักทะเบียนให้
แจ้งผู้ขอทราบให้อุทธรณ์

รวบรวมเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุมัติสัญชาติไทย

สำนักทะเบียนกลางกำหนดเลขประจำตัวประชาชน และส่งประกาศอนุมัติสัญชาติและเลข 13 หลัก

สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแจ้งผู้ขอเพิ่มชื่อและทำบัตรในสถานะผู้มีสัญชาติไทย

แก้ไขการแจ้งการเกิดเกินกำหนด (มาตรา ๑๙/๓)

มาตรา ๑๙/๓ ผู้ซึ่งเจ้าบ้าน หรือบิดามารดา มิได้
แจ้งการเกิดให้ตามมาตรา ๑๘ เมื่อมีอายุครบสิบห้าปีแล้ว
อาจร้องขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เพื่อแจ้งการเกิดได้
ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด และให้
นำความในมาตรา ๑๙/๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บุคคลตามวรรค ๑ ที่อายุยังไม่ครบ ๑๕ ปี ให้บิดา
มารดาหรือผู้ปกครองแจ้งแทน แต่สำหรับกรณีของบิดา
มารดา ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการให้ต่อเมื่อได้
เสียค่าธรรมเนียมการแจ้งเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว

การแจ้งการเกิด (ต่อ)

มาตรา ๑๙/๓ กำหนดเรื่องการแจ้งเกิดเกินกำหนดโดยเพิ่มเติม
ให้เจ้าตัวสามารถแจ้งการเกิดได้เอง เมื่ออายุครบสิบห้าปี

มาตรา ๒๐ การออกสูติบัตรของนายทะเบียน กำหนดให้
มีข้อเท็จจริงเท่าที่สามารถจะทราบได้

มาตรา ๒๐/๑ ให้อำนาจเรื่องการออกหนังสือรับรองการเกิด
ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตาม
มาตรา ๒๐/๑ แห่ง พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ (๒๓ ต.ค.๕๑)

ให้อำนาจนายทะเบียนอำเภอ/นายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการ

การแจ้งการเกิด (ต่อ)

มาตรา ๒๓ ผู้ทำคลอดมีหน้าที่ออกหนังสือรับรองการเกิด
ให้กับผู้มีหน้าที่แจ้ง

มาตรา ๒๔ การเกิดนอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการจดทะเบียน
คนเกิดกับสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย
(เฉพาะคนไทย - คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
และคนต่างด้าวหรือคนไร้สัญชาติที่ถือเอกสารการเดินทางที่รัฐบาลไทย
เป็นผู้ออกให้)

เอกสารในกระบวนการ

๑. หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑)
ออกโดยสถานพยาบาล (มาตรา ๒๓)
๒. ใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑ ตอนหน้า)
(นายทะเบียนผู้รับแจ้ง)
๓. สูติบัตร (ท.ร.๑, ท.ร.๒, ท.ร.๓)
๔. หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๒๐/๑)
๕. หนังสือรับรองสถานที่เกิด

การกำหนดเลขประจำตัวประชาชน
ให้คนที่เกิดในต่างประเทศ
(มาตรา ๑๖ วรรค ๑)

แก้ไขมาตรา ๑๖ วรรค ๑

“ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดเลขประจำตัว
แก่ผู้มีสัญชาติไทยหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ที่อาศัยอยู่
ในราชอาณาจักร และบุคคลที่ได้จดทะเบียนคนเกิด ณ สถานทูต
ไทยหรือสถานกงสุลไทยตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง คนละ
หนึ่งเลขโดยไม่ซ้ำกัน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนด
เลขประจำตัวให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการ
ทะเบียนกลางกำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องแยก
ระหว่างผู้มีสัญชาติไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยด้วย”

การแจ้งการตาย

มาตรา ๒๑ กำหนดเรื่องการแจ้งการตาย ดังนี้

- ๑) แจ้งการตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง - แห่งท้องที่ที่
- ๒) ผู้มีหน้าที่แจ้ง – (กรณีตายในบ้าน) - เจ้าบ้าน/ผู้พบศพ (ท้องที่ที่ตาย)
- (กรณีตายนอกบ้าน) ผู้พบศพ ผู้ไปกับผู้ตาย (ท้องที่ที่ตาย/พบศพ/พึงจะแจ้งได้)

และแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย หรือเวลาพบศพ

ท้องที่ใดการคมนาคมไม่สะดวก ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ขยายเวลาได้ไม่เกิน ๗ วัน

วรรคสี่ การแจ้งการตายท้องที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเกิดหรือการตาย

ต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ (๒๓ ส.ค.๕๑)

เพิ่มท้องที่ที่ศพอยู่ หรือจัดการศพ โดยการเผา ฝัง หรือ ทำลาย

การแจ้งการตาย (รับแจ้งทุกคน)

hospital

ผู้ไปกับผู้ตาย/
พบศพ

ผู้มีหน้าที่แจ้งการตาย

เจ้าบ้าน / ผู้พบศพ

24 ชม.

นายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ท.ร.4/1

ท.ร.4 ตอนหน้า

นายทะเบียน

มรณบัตร

การแจ้งการตาย (ต่อ)

มาตรา ๒๒ การออกมรณบัตร และการยกเว้น

มาตรา ๒๓ ให้ผู้รักษาพยาบาลมีอำนาจออกหนังสือรับรองการตายแก่ผู้มีหน้าที่แจ้ง

มาตรา ๒๔ การเปลี่ยนแปลงสถานที่และวิธีการจัดการศพ

มาตรา ๒๕ การตายผิดธรรมชาติหรือโรคติดต่ออันตราย ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๘ การตายนอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการจดทะเบียนคนตายกับสถานทูตหรือสถานกงสุลไทย (เฉพาะคนไทย ต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และคนต่างด้าวหรือคนไร้สัญชาติ ที่ถือเอกสารการเดินทางที่รัฐบาลไทยเป็นผู้ออกให้)

แก้ไขการแจ้งจัดการศพ

(มาตรา ๒๔)

แก้ไขมาตรา ๒๔

“ผู้ใดประสงค์จะเก็บ ผัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตาย แตกต่างจากที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๒๑ หรือยังมีได้แจ้งตามมาตรา ๒๑ ให้แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่เก็บ ผัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตาย และในกรณีที่ประสงค์จะเก็บศพไว้เป็นการถาวร ให้แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีการตาย”

เพิ่มเติมงานทะเบียนราษฎร
และประเภทบุคคลที่ขอรับบริการ
ในต่างประเทศได้

(มาตรา ๒๘)

แก้ไขมาตรา ๒๘ (มี ๔ พรรค)

พรรค ๑ “มาตรา ๒๘ ให้กงสุลไทยหรือข้าราชการสถานทูตไทย ที่ รมว.ตปท. แต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน มีหน้าที่รับจดทะเบียน คนเกิด คนตาย และการทะเบียนราษฎรอื่น ที่มีขึ้นนอก ราชอาณาจักร สำหรับผู้มีสัญชาติไทย คนต่างด้าวที่ได้รับ อนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้า เมือง และคนต่างด้าว หรือคนไร้สัญชาติที่ถือเอกสารการ เดินทางที่รัฐบาลไทยเป็นผู้ออกให้ หลักฐานการจดทะเบียนคนเกิด และคนตายดังกล่าวให้ใช้เป็นสูติบัตรและมรณบัตรได้

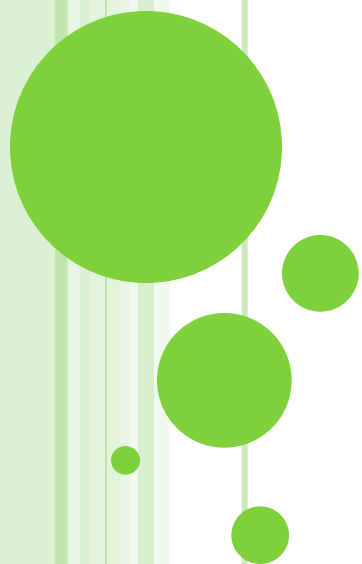
แก้ไขมาตรา ๒๘ (วรรค ๒ - ๔)

วรรค ๒-๔ ถ้าในที่ซึ่งมีการเกิด หรือการตายตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยประจำอยู่ ให้ใช้หลักฐานการเกิด หรือการตายที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศ ได้รับรองคำแปลว่าถูกต้องเป็นหลักฐานสูติบัตรและมรณบัตรได้

การจดทะเบียนคนเกิดและคนตายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตกลงกัน”

การย้ายที่อยู่

ประเภทการย้าย

1. แจ้งย้ายออก แจ้งย้ายเข้า
2. แจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง
3. แจ้งย้ายที่อยู่ของคนที่ไม่ไปต่างประเทศ
4. แจ้งย้ายที่อยู่ของคนที่ไม่ออกจากบ้าน
ไปนานและไม่ว่าอยู่ที่ใด (เข้าบ้านกลาง)
5. ย้ายออกไม่ย้ายเข้า
6. หนีหมายจับ

กรณี - ย้ายออกแล้วไม่ย้ายเข้าภายใน ๓๐ วัน
ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อเข้าทะเบียนบ้านกลาง

แก้ปัญหาการย้ายลอย เพื่อไม่ให้ใคร

สามารถติดต่อดี

แก้ปัญหาความไม่ถูกต้องของ

ฐานข้อมูลทางทะเบียน

การย้ายบุคคลเข้าทะเบียนบ้านกลาง กรณีศาลออกหมายจับ

(มาตรา ๓๓)

(ข้อ ๘๘, ๘๙)

แก้ไขมาตรา ๓๓ (วรรค ๒ - ๔)

วรรค ๒ “ในกรณีที่ศาลออกหมายจับผู้ใดตามคำร้องขอของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ได้รับแจ้งจากศาลให้จับกุมผู้ใดตามหมายจับที่ศาลออกเอง ถ้ายังมีได้ตัวผู้นั้นมาภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ศาลออกหมายจับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางทราบ และให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางดำเนินการให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งย้ายผู้นั้นออกจากทะเบียนบ้านและเพิ่มชื่อและรายการของผู้นั้นไว้ในทะเบียนบ้านกลาง และให้หมายเหตุไว้ในรายการของบุคคลนั้นว่าอยู่ในระหว่างการติดตามตัวตามหมายจับด้วย การหมายเหตุดังกล่าวมิให้ถือว่าเป็นการจัดเก็บข้อมูลตามมาตรา ๑๓ (๒)

แก้ไขมาตรา ๓๓ (วรรค ๓ - ๔)

วรรค ๓ ผู้ใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางตามวรรค ๒ ถ้าผู้นั้นประสงค์จะย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ผู้นั้นต้องมาแสดงตนต่อนายทะเบียนที่จัดทำทะเบียนบ้านกลางนั้น พร้อมทั้งหลักฐานอันแสดงว่าหมายจับนั้นได้ถูกเพิกถอนหรือได้มีการปฏิบัติตามหมายจับนั้นเสร็จสิ้นแล้ว

วรรค ๔ การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร ให้ผู้ถูกออกหมายจับ หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางตามวรรค ๒ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือ หรือเอกสารให้บุคคลนั้น หรือปิดหมายไว้ ณ ภูมิลำเนา หรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่ปรากฏครั้งสุดท้ายก่อนย้ายมาในทะเบียนบ้านกลาง ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น ส่ง หรือปิดโดยชอบด้วยกฎหมายและผู้นั้นได้รับทราบแล้ว”

กรณี - อยู่ทะเบียนบ้านกลาง แจ้งย้ายปลายทางได้

๑.การปฏิบัติ

๒.แต่ต้องไม่ใช่กรณี มีหมายจับ

ประเภททะเบียนบ้าน/อาคาร

1. ทะเบียนบ้าน/อาคาร
2. ทะเบียนบ้าน/อาคารชั่วคราว (ข้อ ๒๐)
3. ทะเบียนบ้าน/อาคารชั่วคราว
อยู่ระหว่างก่อสร้าง (ข้อ ๒๐)
4. ทะเบียนบ้าน/อาคารชั่วคราว
อยู่ระหว่างก่อสร้างไม่มีใบอนุญาต

ทะเบียนบ้าน

มาตรา ๓๔ กำหนดไว้ ๔ ประเด็น

๑) ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน

๒) เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

๓) แจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ

๔) นายทะเบียนต้องขึ้นดำเนินการ ภายใน ๗ วัน
นายทะเบียนอำเภอดำเนินการ ภายใน ๓๐ วัน

มาตรา ๓๕ บ้านหลายหลังในบริเวณเดียวกัน จะขอเลขเดียวหรือหลายเลขก็ได้

มาตรา ๓๖ จัดทำทะเบียนบ้านให้ทั้งคนไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยซึ่งมีถิ่นที่อยู่ถาวร

มาตรา ๓๘ การมอบสำเนาทะเบียนบ้าน และการขอรับใหม่ เมื่อชำรุด สูญหาย

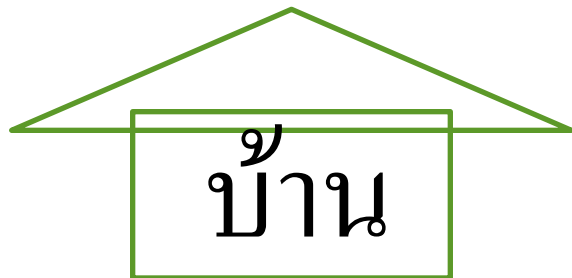
สิ่งปลูกสร้าง

เจ้าบ้านครอบครอง

สำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัย

ไม่ใช่เป็นที่อยู่อาศัย

เจ้าบ้าน คือ ?

พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔
มาตรา ๔ “เจ้าบ้าน” คือ ผู้ซึ่งครอบครองบ้านในฐานะ

เจ้าของ

ผู้เช่า

“เจ้าบ้าน”

อ้างสิทธิเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
มิได้

ในฐานะอื่นใด

ผู้ครอบครองบ้าน

ผู้มีหน้าที่ดูแลบ้าน

ขอเลขประจำบ้านที่อยู่ระหว่างก่อสร้าง

1. ต้องมีการก่อสร้างฐานราก และมุงหลังคา
เรียบร้อยแล้ว

2. ถ้าเป็นอาคาร ต้องก่อสร้างปริมาณงาน
ไม่น้อยกว่า 50 % โดยมีหนังสือรับรองจาก
วิศวกรหรือช่างผู้ควบคุมงาน

หมายเหตุ นายทะเบียนจะระบุว่าเป็น “ทะเบียนบ้านระหว่างก่อสร้าง
หรือ (ไม่มีใบอนุญาตปลูกสร้างประกอบด้วย) (ข้อ 32/2)

ทะเลเปลี่ยนอวตาร

สำเนาทะเบียนอาคาร (ท.ร. ๑๔ อ)

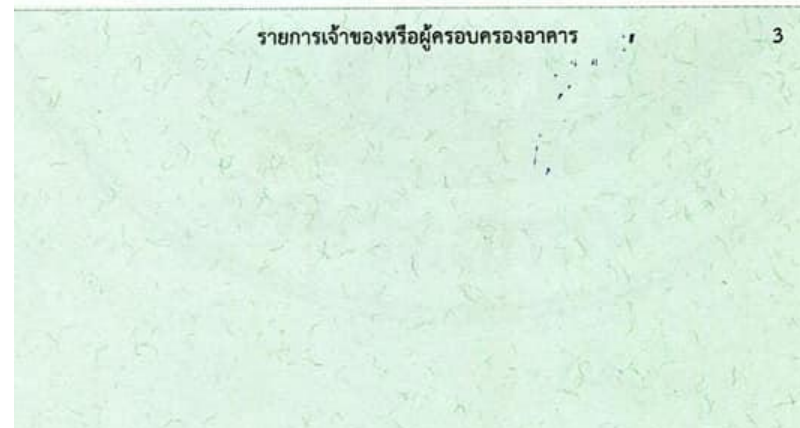
รายการเกี่ยวกับอาคาร

2

รายการเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร

3

แก้ไขมาตรา ๓๔ (มี ๕ พรรค)

พรรค ๑ ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดยังไม่มีเลขประจำบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง เพื่อขอเลขประจำบ้านภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเจ้าบ้านอาจขอให้ นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้าน และออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้ก่อนที่ บ้านจะสร้างเสร็จก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งระบุไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวว่าอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง

พรรค ๒ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้ง กำหนดเลขประจำบ้านให้แก่ผู้แจ้ง ซึ่งมีบ้านอยู่ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่น ภายใน ๗ วัน ถ้ามีบ้านอยู่นอก เขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้กำหนดเลขประจำบ้าน ภายใน ๓๐ วัน ทั้งนี้ นับแต่วันที่ได้รับคำขอ

แก้ไขมาตรา ๓๔ (วรรค ๓ - ๕)

วรรค ๓ เมื่อได้รับเลขประจำบ้านแล้ว ให้ติดไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ชัดเจน

วรรค ๔ การกำหนดเลขประจำบ้านตามวรรค ๑ และการจัดทำทะเบียนบ้านตามมาตรา ๓๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของประชาชน ผู้ใดจะอ้างการกำหนดเลขประจำบ้าน หรือการจัดทำทะเบียนบ้าน เพื่อแสดงว่าตนมีสิทธิในที่ดินหรือเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินมิได้

วรรค ๕ให้นำความในมาตรานี้ มาใช้บังคับกับเจ้าของอาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นโรงงาน คลังสินค้า หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น อันมิใช่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยโดยอนุโลม”

แจ้งรื้อถอนบ้าน/จำหน่าย

- รื้อบ้านแล้วไม่ประสงค์ปลูกใหม่
- จะปลูกใหม่ (แต่ยังไม่มีกำหนด)
- กรณีสถานที่ถูกทำลาย หรือไม่มีสภาพ
ความเป็นบ้าน ไม่มีตัวบ้าน (ข้อ 34/1)

ปล. หน้าที่บ้าน/เจ้าของกรรมสิทธิ์

ถูกรื้อ/ทิ้งร้าง - ไม่แจ้ง

- 1) **ตรวจบ้าน** – ไม่มีสภาพเป็นบ้านแล้ว
- 2) **ไม่มีสภาพ** – ไม่ถึง 180 วัน – ทำประกาศแจ้งเข้าบ้าน
มาย้ายออก – ภายใน 30 วัน นับแต่วันปิดประกาศ
(สนท. / ชุมชน / บ้านเดิม) - ไม่มา ถูกย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง
- 3) **ไม่มีสภาพ** – เกิน 180 วัน – ไม่ต้องทำประกาศฯ
- ย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง

บ้านถูกทำลายจนหมดสภาพบ้าน

- 1) ตรวจบ้าน – ไม่มีสภาพเป็นบ้านแล้ว
- 2) ไม่มีสภาพ – เรียกเจ้าบ้านมาแจ้งย้าย ภายใน 15 วัน
ไม่มา ถูกย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลาง (ข้อ 87)

การเพิ่มชื่อ

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคล

มาตรา ๓๗ กำหนดเรื่องการเพิ่มชื่อและรายการของบุคคล
ในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลาง
ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๕๓ - ๑๐๘

การขอเพิ่มชื่อ

ยื่นคำร้อง

บิดามารดา ผู้ปกครองหรือ
เจ้าบ้าน (ยังไม่บรรลุนิติภาวะ)

ยื่นคำร้องด้วยตัวเอง
(บรรลุนิติภาวะ)

นายทะเบียน

1. อนุมัติ
เพิ่ม ท.ร.14
2. อนุมัติ
เพิ่ม ท.ร.13
3. ไม่อนุมัติ
ทำ ท.ร.38ก

1. รับคำร้อง
2. ตรวจสอบข้อมูล
3. ตรวจสอบหลักฐาน
4. สอบสวนพยาน
5. มีคำสั่ง / ความเห็น
6. เสนอนายอำเภอ(บางกรณี)

นายอำเภอ

พิจารณาและมีคำสั่ง

การเพิ่มชื่อ

ข้อ ๙๔ การเพิ่มชื่อตาม ท.ร.๑๔, สูติบัตร ,
ใบแจ้งย้าย

ข้อ ๙๕ การเพิ่มชื่อคนที่กลับจากต่างประเทศ
ไม่มีหลักฐานการเกิด (ส่ง ตม.)

ข้อ ๙๖ การเพิ่มชื่อคนที่เกิดต่างประเทศ
มีหลักฐานการเกิด
(ไม่ต้องส่ง ตม.)

การเพิ่มชื่อ

ข้อ ๙๖/๑ การเพิ่มชื่อคนที่กลับจาก
ต่างประเทศ มีหลักฐานราชการระบุ
เป็นคนไทย (ไม่ต้องส่ง ตม.)

ข้อ ๙๖/๒ การเพิ่มชื่อคนที่เกิดต่างประเทศ
มีหลักฐานการเกิด สามารถมอบหมายให้
ญาติยื่นคำร้องแทนได้

การเพิ่มชื่อ

ข้อ ๙๗ การเพิ่มชื่อคนที่อ้างว่าเป็น
คนไทย ไม่มีเอกสารหลักฐานมาแสดง

(กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อมีอายุตั้งแต่ ๗ ปี นายอำเภออนุมัติด้วยตนเอง)

*(ระมัดระวังการรับรองเป็นพยาน)

การแก้ไขรายการ

มาตรา ๒๗ การแก้ไขรายการทะเบียนคนเกิด สูติบัตร
ทะเบียนคนตาย มรณบัตร

มาตรา ๔๐ การแก้ไขรายการในทะเบียนบ้าน หรือ
สำเนาทะเบียนบ้าน

ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ทะเบียนราษฎร

การแก้ไขรายการ (ม.๒๓,๔๐)

องค์ประกอบ

ผู้มีหน้าที่แจ้ง

เจ้าบ้าน

เจ้าของ

ผู้ปกครอง

ผู้แทน

สถานที่แจ้ง

ท้องที่ที่มีภูมิสำเนา
ตามทะเบียนบ้าน

ท้องที่แห่งอื่น

ผู้มีอำนาจ

นายทะเบียน

การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร

มาตรา ๔๓ การสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรบางท้องที่
หรือทั่วราชอาณาจักร ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๕ การประกาศยอดจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร
ที่มีอยู่ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่ล่วงมา ภายในเดือน
มีนาคมของทุกปี

เปลี่ยนโทษปรับอาญา เป็นโทษปรับทางปกครอง

(มาตรา ๔๗)

รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

มาตรา ๗๗ วรรค ๓ รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น
พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่
ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ
ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษ
อาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

แก้ไขมาตรา ๔๗

มาตรา ๔๗ ผู้ใด

(๑) ไม่มาตามที่นายทะเบียนเรียก ไม่ยอมชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงหลักฐานหรือไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปสอบถามในบ้านตามมาตรา ๑๐

(๒) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙/๑ หรือมาตรา ๒๓

(๓) ไม่ยอมให้นายทะเบียนเข้าไปในบ้าน เพื่อสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร ไม่ยอมชี้แจงหรือตอบคำถาม หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อตามมาตรา ๔๔

ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมีอำนาจ **ปรับทางปกครองไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท** โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงของพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดด้วย

ค่าปรับทางปกครองที่นายทะเบียนท้องถิ่นสั่งปรับตามวรรค ๒ ให้ตกเป็นรายได้ของท้องถิ่นที่นายทะเบียนท้องถิ่นนั้นสังกัดอยู่

สาระสำคัญมาตรา ๔๗

๑. **เปลี่ยนโทษอาญาปรับสถานเดียว เป็นโทษปรับทางปกครอง**
ในความผิดที่ไม่ร้ายแรง

๒. **ได้แก่ ในความผิดฐาน**

๒.๑ ไม่มาตามที่นายทะเบียนเรียก ไม่ยอมชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงหลักฐาน

๒.๒ ไม่นำเด็กถูกทอดทิ้งที่พบไปส่งเจ้าหน้าที่, ไม่แจ้งการเกิดให้เด็กถูกทอดทิ้ง
เด็กเร่ร่อน เด็กไม่ปรากฏบุพการีในสถานสงเคราะห์, ไม่ออกหนังสือรับรองการเกิด
หรือการตาย

๒.๓ ไม่ยอมให้เข้าในบ้านเพื่อสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรในบ้าน ไม่ชี้แจง
ไม่ตอบคำถาม ไม่ลงลายมือชื่อตามมาตรา ๔๔

๓. **โดยให้นายทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น มีอำนาจปรับทางปกครอง ไม่เกิน**
๑,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นอัตราเดียวกับโทษเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายเดิม

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ (โทษปรับทางปกครองปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐.- บาท)

มาตรา ๔๘/๑ (จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน - ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท)

มาตรา ๔๙ (จำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐.- บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ)

มาตรา ๕๐ (จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน - ๓ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าเป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน - ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐ บาท)

มาตรา ๕๐ ผู้ใด ทำ ใช้ หรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือ
กระทำการเพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่น มีชื่อหรือมีรายการอย่างหนึ่ง
อย่างใดในทะเบียนบ้าน หรือเอกสารการทะเบียนราษฎรอื่น
โดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๓ ปี หรือ
ปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีผู้กระทำความผิดตามวรรค ๑ เป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน
ถึง ๕ ปี และปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ค่าธรรมเนียม

การแจ้ง หรือขอเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา

(มาตรา ๕๑)

แก้ไขมาตรา ๕๑

การแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา ตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๘ วรรค ๑ มาตรา ๒๑ วรรค ๑ มาตรา ๒๔ มาตรา ๓๐
มาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๓ วรรค ๑ มาตรา ๓๔ วรรค ๑ หรือวรรค ๕
มาตรา ๓๘/๑ มาตรา ๓๘/๒ มาตรา ๓๘/๓ วรรค ๑ หรือวรรค ๒
มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ให้กระทำได้เมื่อ
ผู้แจ้งได้เสียค่าธรรมเนียมการแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา ตามที่
กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว กฎกระทรวงดังกล่าวจะกำหนดอัตรา
ค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกันในแต่ละกรณีและตามระยะเวลาที่ล่วงเลย
ไปได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญมาตรา ๕๑

กำหนดค่าธรรมเนียมการแจ้งหรือขอเมื่อพ้นกำหนด
ระยะเวลาตามกฎหมาย

- การแจ้งเกิด - การแจ้งตาย - การแจ้งจัดการศพ
- การแจ้งย้ายที่อยู่ - การขอเลขประจำบ้าน/อาคาร - การแจ้งให้
เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน/ทะเบียนประวัติตามกฎหมายกระทรวง
- การยื่นคำขอมิบัตรของคนไม่มีสัญชาติไทย - การบันทึก
เปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้าน - การแจ้งรื้อบ้าน - การแจ้ง
ย้ายบ้านที่เคลื่อนย้ายได้

๔.การปฏิบัติหน้าที่อย่างไรเพื่อป้องกัน
การทุจริตทางทะเบียนและบัตรฯ

๕.การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิด